

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برداشت های نادرست از احکام ۴

برگرفته از کتاب مردم و برداشت های احکام محمود اکبری

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه علوم پزشکی

تهیه و تنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

● برخی از مردم تحت عنوان دروغ مصلحت آمیز سعی می کنند پوششی بر زشتی دروغ خود قرار دهند در حالی که دروغ مصلحت آمیز تنها در شرایط خاصی همچون حيله در جنگ، اصلاح بين مردم و نجات جان انسان جایز است.

● در اثر کم رنگ شدن گرایش های مذهبی بسیاری از آداب و رسوم های مذهبی هم کم رنگ شده است همچون واجباتی مانند: امر به معروف و نهی از منکر، دادن خمس مال و... و کارهای مستحبی مانند: نماز اول وقت، اذان و اقامه گفتن در گوش کودک و... در چنین شرایطی برخی از مردم فکر می کنند که وظیفه و تکلیف هم از بین رفته در حالی که هرگز تکلیف از بین نمی رود.

● مردم فقط به هنگام گفتن و شنیدن نام حضرت محمد (صلی الله علیه و اله) صلوات می فرستند در حالی که برای سایر اسما و القاب حضرت نیز ذکر صلوات وارد شده است.

● بسیاری از مردم هنگامی که به باغ و بوستانی می رسند بدون اینکه از مالک آن اجازه بگیرند از میوه و محصول دیگران استفاده می کنند و می گویند ما در اسلام حق الماره داریم در حالی که حق الماره دارای شرایطی است:

۱- مطمئن نباشیم که صاحب باغ ناراضی است.

۲- حصاری دور باغ کشیده نشده باشد.

۳- به قصد خوردن میوه به آن محل نرفته باشیم بلکه عبور ما گذری باشد.

۴- فقط به مقدار محدود از میوه ها بخوریم و با خود نبریم.

● برخی از مردم فکر می کنند تنها چیزهایی خمس دارد که یک سال بی مصرف مانده باشد در حالی که باید آنچه از سر سال خمسی اضافه بیاید خمسش را بدهیم حتی اگر یک سال از خرید آن نگذشته باشد.

● گاهی برخی از ذهنیت های غلط در مورد خمس زبان به زبان می شود مانند:

- کسی که سه دختر داشته باشد خمس بر او واجب نیست.

- بر بدهکار خمس واجب نیست.

- خمس بر توانگران واجب است و بر فقرا خمس واجب نیست.

در حالی که همه افراد برای محاسبه خمس باید نزد مرجع تقلید یا نماینده او بروند. (البته گاهی وقت ها با توجه به احکام شرعی به عده ای از مردم خمس تعلق نمی گیرد.)

● از جمله کارهای خرافی که در زیارتگاه ها اتفاق می افتد قفل زدن، نخ بستن و نوشتن خوابنامه بر جلد و اوراق قرآن و مفاتیح است در حالی که نوشتن در قرآن و مفاتیح در اماکن موقوفه تصرف حرام است.

● در بین مردم لطیفه ها و طنزهایی برای مردم شهرها به ویژه ترک، لر، عرب ... و بعضا با القاب زشت و قبیح مطرح است در حالی که چنین لطیفه هایی گاه غیبت و گاه توهین به مردم است.

● بسیاری از مردم بر این باورند که صدقه دادن به سادات حرام است در حالی که صدقه مستحبی به سادات از نظر اکثر مراجع تقلید مانعی ندارد.

● برخی از مردم فکر می کنند اعضای وضو هنگام وضو گرفتن باید خشک باشد در حالی که فقط مواضع مسح باید در هنگام وضو خشک باشد.

● بسیاری از مردم به گمان اینکه بستن شیرآب، وضو را باطل می کند، شیرآب را در حین وضو نمی بندند در حالی که بستن شیرآب پیش از تمام شدن شستن دست چپ اشکالی ندارد.

● برخی از مردم تصور می کنند جوهر خودکار ولو به مقدار کم رنگ مانع وضو است در حالی که رنگ خودکار چون جرم ندارد مانع وضو نیست.

● برخی از مردم فکر می کنند اگر در بین وضو بیش از هفت قدم راه بروند و بعد مسح بکشند وضویشان باطل می شود در حالی که اندازه معینی برای راه رفتن در بین وضو وارد نشده است و فقط باید موالات (پشت سر هم انجام شدن کارهای وضو) از بین نرود.

● برخی از مردم مسح سر خود را با ناخن انجام می دهند در حالی که مسح سر باید با باطن دست انجام گیرد و با ناخن اشکال دارد.

● برخی از مردم فکر می کنند که افتادن غیر عمدی قرآن بر زمین گناه است و کفاره دارد و باید به اندازه وزن قرآن خرما داد در حالی که چنین چیزی صحیح نیست.

● برخی از مردم وقتی غسل جنابت می گیرند دوباره برای نماز، وضو هم می گیرند در حالی که این وضو حرام می باشد.

● برخی فکر می کنند در مسح سر و پا نباید سر و پا تکان بخورد در حالی که تکان خوردن مانعی ندارد و آنچه مهم است این است که دست روی پاکشیده شود نه بر عکس.

● برخی از مردم فکر می کنند وضو گرفتن با ناخن بلند صحیح نیست در حالی که اگر زیر آن چرک نباشد اشکالی ندارد.

● بسیاری از مردم مرز بین تیمم و وضوی جبیره ای را نمی دانند و با کوچکترین آسیبی به دنبال تیمم می روند در حالی که اگر جبیره تمام بعضی از اعضای وضو را فراگرفته باشد، وضوی جبیره ای کافی است، ولی اگر تمام اعضای وضو یا بیشتر آن را گرفته باشد از نظر امام خمینی (ره) احتیاط مستحب است که علاوه بر وضو تیمم هم بگیرد، اما از نظر آیت الله سیستانی و آیت الله مکارم احتیاط واجب است که هم وضو بگیرد و هم تیمم کند.

● یکی از مواد تیمم، تنگ بودن وقت برای نماز است و نمازگزار باید در چنین شرایطی تیمم کند اما بسیاری از مردم در چنین مواردی هم وضو می گیرند در حالی که وضو گرفتن در تنگی وقت باطل است.

● گاهی افراد می گویند چون دستم زخم بود یا چون بدنم نجس بود و یا چون سرم درد می کرد تیمم کردم در حالی که تیمم در این موارد باطل است.

● برخی از مردم تصور می کنند در شستن دست و صورت حتما بر اعضای وضو باید آب ریخته شود در حالی که اگر دست ها یا صورت را زیر شیرآب هم بگیریم صحیح است.

● برخی از مردم باورهای نادرستی نسبت به غسل دارند مانند:

- اگر در حین غسل دست به بدن نکنند غسلشان باطل است.

- باید غسل را رو به قبله انجام داد.

- باید بدن قبل از غسل خشک باشد.

- باید کارهای غسل پی در پی و بدون فاصله باشد.

● برخی از مردم تصور می کنند توقف جنب و حائض در زیارتگاه های امامزادگان همچون حضرت شاهچراغ (علیه السلام) و حضرت معصومه (سلام الله علیها) اشکال دارد در حالی که توقف در حرم معصومین (علیهم السلام) حرام است نه امامزادگان.

● گاهی برای محرمیت دختر و پسر قبل از عقد دائم، صیغه موقت خوانده می شود و هنگام عقد دائم مدت صیغه موقت تمام نشده و مرد توجه ندارد که اگر باقیمانده عقد موقت را نبخشد عقد دائم باطل است. (پس توجه داشته باشیم که مرد باید قبل از خوانده شدن عقد دائم باقیمانده زمان صیغه را به زن ببخشد.)

● برخی از مردم فکر می کنند پوشیدن حلقه یا انگشتر طلا فقط در هنگام نماز برای مردان اشکال دارد در حالی که نه تنها در همه اوقات حرام است بلکه خرید و فروش حلقه و انگشتر طلای مردانه هم حرام است.

● برخی از مردم در اثر بی توجهی کتاب ها و جرائدی را که اسم خداوند و معصومین (علیهم السلام) و یا آیه قرآن نوشته شده را به درون زباله می ریزند در حالی که حرمت این کلمات باید حفظ شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برداشت های نادرست از احکام ۵

برگرفته از کتاب مردم و برداشت های احکام محمود اکبری

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه علوم پزشکی

تهیه و تنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

● بسیاری کسانی که وام خودرو، مسکن و... می گیرند و در جهت دیگری مصرف می کنند در حالی که مصرف وام بر خلاف قرارداد جایز نیست و مبلغی را که بانک اضافه دریافت می کند، حرام است.

● برخی از بانوان فکر می کنند که در صورت انجام معاینه داخلی توسط پزشک زنان یا انجام سونوگرافی داخلی و یا استفاده از پمادهای واژینال روزه باطل می شود و همچنین با انجام اینگونه اعمال باید غسل جنابت کنند در حالی که هیچ کدام از این اعمال نه روزه را باطل می کند و نه موجب غسل جنابت می شود.

● بعضی از مردم فکر می کنند اگر در حال روزه، نماز نخوانند یا غیبت کنند روزه شان باطل است در حالی که هیچ کدام از این مسائل موجب بطلان روزه نمی شود.

● بیشتر بانوان با خارج شدن اولین قطره خون از بدنشان نماز را ترک می کنند در حالی که تنها با دیدن خون حیض و نفاس است که باید نماز را رها کنند و در بقیه انواع خون ها نماز ساقط نمی شود.

● بسیاری از مردم نمی دانند اگر طلای نو را با طلای کهنه عوض کنند و در ازای طلای نو مبلغ بیشتری بپردازند و یا مثلا مس کهنه را با مس نو عوض کنند و مبلغ بیشتری را بپردازند ربای در معامله پیش می آید در حالی که برای انجام این گونه معاملات باید اول مثلا مس را به آقای مغازه دار فروخت و سپس با پول آن دوباره از او مس جدید خرید.

● گاهی بعضی از مردم فکر می کنند برخی از مسائل فقهی مخصوص مردان است در حالی که در این گونه مسائل بین زن و مرد فرقی نیست همچون:

اجیر شدن برای نماز و روزه، ذبح حیوانات، وکیل شدن در اجرای عقد و ازدواج، اذان گفتن در گوش بچه و امام جماعت (البته زن فقط می تواند برای زنان امام جماعت باشد).

● رضایت پدر و مادر یا شوهر در ادای واجبات و ترک محرمات، شرط نیست. در حالی که مثلا شوهر یا پدر نمی توانند از نماز یا حج واجب و... جلوگیری کنند.

● بسیاری از مردم با مقایسه های نابجا احکام الهی را زیر پا می گذارند که در اینجا به چند مورد اشاره می شود:

- خرچنگ همچون میگوست پس حلال است.
- خرگوش و خوک همچون گوسفند علف می خورند و سم دارند پس حلال گوشت هستند.
- چون کسی که روزه قضا دارد نمی تواند روزه مستحبی بگیرد کسی که نماز قضا دارد، نمی تواند نماز مستحبی بخواند.
- چون اگر کسی بعد از ظهر مسافرت کند روزه اش کامل است پس نمازش هم کامل است.

- چون بعضی از بانک ها بهره می دهند (اگر بانک طبق قرارداد شرعی سود را محاسبه کند ربا نیست) اگر ما هم بهره بدهیم حلال است.

- چون پوششش روی پا در نماز لازم نیست پس در برابر نامحرم هم لازم نیست.

● بسیاری از مردم ترشحاتی که در حین شستن محل ادرار یا مدفوع به بدن یا لباس می شود را نجس می دانند در حالی که اگر تطهیر با آب کر یا جاری باشد در هر حال این ترشحات نجس نیست و اگر با آب قلیل (مثل آفتابه) باشد در صورتی که شرائط زیر را داشته باشد طاهر است:
- آب، بو یا رنگ نجاست نگرفته باشد.
- نجاستی از خارج به آن نرسیده باشد.
- ذره های مدفوع در آن پیدا نباشد.
- بیشتر از مقدار معمول نجاست به اطراف مخرج نرسیده باشد.

● برخی از مردم فکر می کنند رنگ و بویی که بعد از شستن نجاست در لباس باقی می ماند نشانه پاک نشدن لباس است در حالی که وجود رنگ و بو دلیل بر نجاست لباس نیست.

● بسیاری کسانی که در گریه بر میت فریاد می زنند یا گریبان چاک می زنند در حالی که مراجع تقلید از این عمل نهی کرده اند.

● برخی از مومنان تصور می کنند، صله رحم به علت ناصالح بودن برخی از بستگان ساقط می شود در حالی که در صورت عدم صلاحیت آنان نیز صله رحم ساقط نمی شود. (البته صله رحم تنها شامل دید و بازدید نیست بلکه تماس تلفنی و دعا برای خویشاوندان و... هم، انواع دیگر صله رحم محسوب می شود.)

● برخی از مردم احکام الهی را به گونه ای عمل می کنند که دلشان می خواهد نه بر اساس ادای تکلیف و وظیفه مانند:
- اگر روزه گرفتن برایشان ضرر داشته باشد باز هم روزه می گیرند.

- جایی که باید با لباس نجس نماز بخوانند، نمی خوانند و می گویند به دلمان نمی نشیند.

● برخی از مردم فکر می کنند شرم و حیا می تواند عذر شرعی باشد در حالی که در مسائل دینی نباید حیا نمود. (در مسائل شرعی خجالت کشیدن عذر محسوب نمی شود مثلاً خجالت در انجام غسل موجب جواز تیمم نیست ولی اگر وقت تنگ باشد واجب است تیمم کند و نماز بخواند.)

● برخی از مردم فکر می کنند اگر نیت بدی در انجام گناه نداشته باشند کارشان اشکالی ندارد، در حالی که نیت نمی تواند کار حرام را حلال کند. مانند دست دادن با نامحرم از روی نیت خواهر و برادری یا بد حجابی به نیت صمیمیت با دیگران.

● برخی از مردم فکر می کنند خواب دیدن می تواند برای آنها تکلیف آور باشد؛ مثلاً در خواب می بیند به سفر زیارتی رفته یا در حال دادن نذری است، در حالی که خواب تکلیف آور نیست.

● بعضی از مردم فکر می کنند سقط جنین زمانی حرام است که حداقل سه ماه از عمر جنین گذشته باشد، در حالی که سقط جنین در ابتدای حاملگی هم حرام است؛ یعنی به محض تشکیل نطفه سقط جنین حرام است.

● شکی نیست در شرایط اضطرار مکلف وظیفه ی خاصی دارد و برخی از محدودیت ها از او برداشته می شود ولی بسیاری از مردم خود را به حالت اضطرار در می آورند مثلاً با کاشت ناخن یا مژه مصنوعی وضوی خود را جبیره ای می کنند در حالی که نمی شود انسان خود را به حالت اضطرار در آورد و از نظر بسیاری از مراجع اگر کسی عمداً خود را به حالت اضطرار در آورد غسل و وضویش صحیح نیست.

● بعضی از مردم فکر می کنند به هر دلیلی و در هر زمانی می شود در صورت به وجود آمدن مشکل جنین را سقط کرد در حالی که اسقاط جنین بعد از دمیدن روح به هیچ وجه جایز نیست و قبل از دمیدن روح در صورتی سقط جایز است که بقای جنین منجر به بیماری غیر قابل تحمل برای مادر باشد و یا جان مادر در خطر باشد.

● تصور باطلی بین برخی بیماران و پرستاران وجود دارد که معتقدند بیماری که بستری شد لازم نیست اعمال عبادی خود را انجام دهد، زیرا سرم به دست دارد و نباید حرکت کند در حالی که هیچ کدام از این دلایل عذر شرعی نیست.

● بسیاری کسانی که برای جبران درآمدهای حرام خود، کارهای خیر انجام می دهند در حالی که این گونه کارها از کسی پذیرفته است که از درآمد حلال چنین کند.

● یکی از موارد جواز خوردن چیز حرام، مقام معالجه و مداواست به شرط آنکه مداوا منحصر در حرام باشد ولی برخی از مردم توجه به انحصار مداوا ندارند و با صرف احتمال مفید بودن از حرام استفاده می کنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برداشت های نادرست از احکام ۳

برگرفته از کتاب مردم و برداشت های احکام محمود اکبری

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه علوم پزشکی

تهیه و تنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

می شود نیت همه غسل ها را کرد و فقط یک غسل انجام داد.

● بسیاری از مردم فکر می کنند همراه داشتن قرآن و اسماء متبرکه در دستشویی حرام است در حالی که اگر در داخل جیب و لباس باشد مکروه است.

● بسیار دیده می شود در عروسی ها افرادی به رقص و آوازه خوان پول شادباش می دهند در حالی که گرفتن پول در برابر رقص و آوازه خوانی جایز نیست.

● برخی از مردم برای اینکه دیگران را به گناه آلوده کنند، می گویند گناهش گردن من، مثلاً می گویند: این شراب را بخور گناهش گردن من، در فلان مجلس شرکت کن گناهش گردن من، در حالی که هرگز کسی نمی تواند گناه شخص دیگری را به عهده بگیرد.

● برخی از مردم که در جواب سلام می گویند: «سلام از من» کافی است؛ اما بهتر است به آن قناعت نکرده، و پاسخ سلام را جداگانه بگویند.
آیت الله مکارم: کافی می دانند.

● بعضی از خانم ها فکر می کنند اگر در ایام عادت یا جنابت بر روی موهای خود رنگ بگذارند کار حرامی انجام داده اند و تا رنگ مو از بین نرود پاک نمی شوند در حالی که این کار مکروه است و صحت غسل جنابت و نفاس یا حیض کاری به گذاشتن رنگ مو ندارد.

● بعضی از مردم فکر می کنند در موقع انجام کاری اگر کسی عطسه کند باید صبر نمود در حالی که در این باره دستوری در اسلام وارد نشده است.

استخاره در لغت طلب خیر است که در هر شرایطی مناسب است انسان از خداوند طلب خیر نماید اما استخاره معنای دیگری هم در بین مردم دارد و آن عملی است که به وسیله قرآن یا تسبیح برای رفع تحیر و سرگردانی (البته بعد از کمک گرفتن از عقل و مشورت با افراد مطلع) گرفته می شود، ولی برخی از مردم برای انجام هر چیزی حتی کارهای منفی خود همچون سقط جنین، طلاق گرفتن استخاره می کنند و یا از قرآن انتظار غیب گویی دارند و با قرآن تفال می زنند در حالی که امام صادق (علیه السلام) از تفال زدن به قرآن نهی فرموده اند.

● بعضی از مردم هنگامی که چند غسل با هم بر آنها واجب می شود وقتی به حمام می روند همه غسل ها را تک به تک انجام می دهند در حالی که نمی دانند

● برخی از مردم هنگامی که خانه یا وسیله نقلیه ای می‌خرند برای محفوظ ماندن از خطرات احتمالی، خون گوسفندی را که قربانی کرده اند بر روی در و دیوار خانه یا وسایل نقلیه می‌ریزند در حالی که این عمل ریشه در مذهب ندارد بلکه سنتی است که در دوران جاهلیت وجود داشته است.

● بسیاری افراد می‌گویند که واجب را فدای مستحب می‌کنند و مثلاً شب‌های ماه محرم تا آخر شب به سینه زنی می‌پردازند و از نماز واجب خود غفلت می‌ورزند و یا خمس و زکات واجب را نمی‌دهند اما صدقات مستحبی می‌پردازند. در حالی ترک عمل مستحب از طرف خداوند مواخذه و عذاب ندارد و ترک عمل واجب عذاب دارد.

● یکی از کارهای غیرشرعی که در میان بعضی از مردم رایج است این است که وسیله ای از مکان‌های مقدس را با خود به امانت می‌برند تا توفیق زیارت مجدد یابند و یا حاجتشان برآورده شود در حالی که مال وقفی را نمی‌توان خارج کرد و اگر شخصی چنین کند حرام است.

● گاهی بعضی از مردم نسبت به کسی که نمازش را منظم نمی‌خواند می‌گویند بهتر این است که اصلاً نخوانی و یا به کسی که ریش گذاشته و گاهی هم گناه می‌کند می‌گویند خوب است که آن ریش را هم بزنی و یا به گناهکاری که در مجلس امام حسین (علیه السلام) شرکت نموده می‌گویند تو کجا و این مجلس کجا؟ در حالی که باید با بدی‌ها مقابله شود نه خوبی‌ها.

● بسیاری از مردم برای آگاهی از شرایط آینده خود به فالگیرها مراجعه می‌کنند در حالی که هم مشکلی از مشکلات آن‌ها حل نمی‌شود و هم طبق نظر همه مراجع تقلید، رفتن به پیش فالگیر حرام است.

● برخی از مردم بر این باورند که خوردن چشم گوسفند و حیوانات حلال گوشت حرام است در حالی که آنچه حرام است عدسی با سیاه چشم است نه خود چشم.

● بسیاری از مردم بر این باورند که خوردن غذا در خانه پدر و مادر و فرزند و بستگان نزدیک مانعی ندارد حتی اگر راضی نباشد در حالی که اگر صاحب خانه رضایت نداشته باشد نمی‌توانند از غذای آنها استفاده کنند.

● برخی از مردم فکر می‌کنند اگر ریش خود را از ته با ماشین ریش تراشی بتراشند حرام نیست (در حالی که حرام است) و یا برعکس اگر از تیغ برای اصلاح گونه‌ها و زیر چانه یا سر و گردن استفاده کنند حرام است (در حالی که اشکال ندارد) و یا اگر سبیل روی لب بیفتد حرام است (در حالی که اشکال ندارد).

● برخی از مردم چنین تصور می‌کنند در مجالس شادی امامان می‌توان موسیقی گذاشت و رقصید یا مثلاً خانم مولودی خوان به حاضران جلسه می‌گوید برای حاجت روا شدن کف بزنی و برقصید تا حضرت زهرا (سلام الله علیها) خشنود شود در حالی که خشنودی امامان با عمل حرام انجام نمی‌شود.

● بسیاری از خانم‌ها نذرهای خاصی می‌کنند که هیچ اساس درستی ندارد و در هیچ جای شرع از آن صحبتی به میان نیامده است مانند: آجیل مشکل گشا، سفره بی بی سه شنبه، آش امام زین العابدین (علیه السلام) و سفره حضرت عباس (علیه السلام).

● برخی از مردم برای توجیه غیبت خود می‌گویند غیبتش نباشد جلوی رویش هم می‌گویم، صفتش است، غیبت ندارد و... در حالی که حرمت غیبت با این جملات از بین نمی‌رود.

● برخی مردم بر این باورند اگر غیبت کنند حتماً باید بروند و حلالیت بطلند در حالی که اگر در حلالیت مفسده وجود داشته باشد و فسادی بزرگتر اتفاق افتد حلالیت لازم نیست.

● برخی از مردم تصور می‌کنند خرید و فروش کالای نسبی به گران تر از نقد، ربا می‌شود در حالی که ربا محسوب نمی‌شود.

● از سنت‌های غلط بین مردم این است، خانواده‌ای که عزیزی را از دست می‌دهد باید برای نهار و شام دیگران را پذیرایی کند در حالی سنت پیامبر (صلی الله علیه و اله) این بوده است که برای خانواده داغ دیده غذا ببرند.

● آنچه برای میت مفید است قضای نماز و روزه او، ادای دین و طلب حلالیت از مردم و احسان خالصانه است اما بسیاری از مردم به جای این‌گونه کارها به بستن حمله و خرید دسته گل و مراسم‌های تشریفاتی بی‌محتوا در شب هفتم و چهلم و تزیین قبر با سنگ‌های گران قیمت می‌پردازند که فایده‌ای برای میت ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برداشت های نادرست از احکام ۲

برگرفته از کتاب مردم و برداشت های احکام محمود اکبری

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه علوم پزشکی

تهیه و تنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

بخوانند در حالی که همه ذکرها را باید خواند.

● بسیاری از مردم بعد از زیارت امامزادگان مثل حضرت ابوالفضل العباس (علیه السلام) و حضرت معصومه (سلام الله علیها) دو رکعت نماز زیارت می خوانند در حالی که نماز زیارت فقط برای معصومین (علیهم السلام) وارد شده است. البته می شود دو رکعت نماز مستحبی خواند و به امامزادگان هدیه کرد.

● برخی تصور می کنند که نمازهای قضا را می توانند نشسته بخوانند در حالی که نمازهای قضا و یومیه باید ایستاده خوانده شود و تنها نماز مستحبی است که می توان نشسته خواند.

● برخی از مردم تصور می کنند زنی که زایمان کرده تا چهل روز باید عبادت را ترک کند، در حالی که مدت زمان نفاس زن نهایتاً ده روز هست و خون های بعد از ده روز استحاضه است و با توجه به نوع استحاضه، با وضو و غسل می تواند نماز بخواند.

● برخی از مردم تصور می کنند اگر زن حائض یک سنجاق به لباسش وصل کند، می تواند در مسجد رفت و آمد کند در حالی که تردد حائض در مسجد حرام است.

● برخی از مردم تصور می کنند زنی که حائض هست تمام اعضای او نجس است، در حالی که خون حیض نجس است و به هر کجا سرایت کند نجس می شود.

● برخی از مردم فکر می کنند مسافر نباید به غیر مسافر اقتدا کند و اگر اقتدا کند نمازش باطل است این در حالی است که اقتدا به مسافر کراهت دارد.

● برخی از مردم تصور می کنند برای همه نمازها چه واجب و چه مستحب، اذان و اقامه لازم است در حالی که در نمازهای یومیه مستحب موکد است و برای نافله، مستحب نیست.

● هنگامی که از مردم سوال شود اگر مهر شما در نماز گم شود وظیفه شما چیست؟ بیشتر مردم جواب می دهند باید بر پشت دست یا بر ناخن ها نماز خواند در حالی که نماز گزار باید به ترتیب زیر عمل کند:

الف: اگر چیزی که سجده بر آن صحیح است دارد باید بر آن سجده کند مانند کاغذ.

ب: اگر وقت تنگ نیست باید نماز را بشکند. (آیت الله مکارم: نماز را تمام کرده و بنا بر احتیاط دوباره بخواند).

ج: اگر وقت نماز تنگ است باید:

۱- اگر لباس نماز گزار از جنس کتان یا پنبه است بر همان سجده کند و اگر از این جنس هم نیست اشکالی ندارد و بر همان سجده کند.

۲: اگر آن هم ممکن نباشد بر پشت دست سجده کند.

۳: اگر آن هم ممکن نیست بر چیز معدنی مانند انگشتر عقیق سجده کند.

● بسیاری از مردم ذکرهای نماز میت را نمی خوانند و فکر می کنند چون نماز جماعت هست نباید ذکرهای آن را مثل حمد و سوره

● برخی از مردم که در نماز جماعت شرکت می‌کنند وقتی تکبیر می‌گویند که هنوز تکبیره الاحرام امام تمام نشده در حالی که تا تکبیر امام تمام نشده نباید ماموم تکبیر بگوید.

● بسیارند کسانی که وقتی در نماز شک می‌کنند نماز را رها می‌کنند و به دنبال یادگیری احکام شکیات نیستند و یا وقتی که به رکوع نماز جماعت نمی‌رسند نماز را رها می‌کنند، در حالی که باید به نماز خود فرادا ادامه دهند.

● برخی فکر می‌کنند شرط اقتدا به افراد در خانه یا اداره و... اجازه از امام جماعت می‌خواهد، در حالی که برای اقتدا به امامت جماعت نیاز به اجازه و رضایت امام نیست.

● بسیاری از مردم نمی‌دانند که تنها نمازی را می‌توان به جماعت خواند که واجب باشد و در صورتی که نماز امام جماعت مستحبی باشد نمی‌شود به او اقتدا کرد.

● برخی تصور می‌کنند که نمازهای قضا را می‌توانند نشسته بخوانند در حالی که نمازهای قضا و یومیه باید ایستاده خوانده شود و تنها نماز مستحبی است که می‌توان نشسته خواند.

● شکی نیست که همه بیماران می‌توانند نمازشان را در حال ناچاری نشسته بخوانند، اما بسیاری از مردم توجه ندارند که در صورت امکان کسی که نماز را نشسته می‌خواند باید تکبیره الاحرام خود را در حال ایستاده بگوید.

● برخی از دختران و خانم‌هایی که اهل نمازند به کوچک‌ترین بهانه‌ای نماز خود را ترک می‌کنند همچون بیماری، آرایش، شرکت در عروسی، دسترسی نداشتن به آب، پرستاری از بیمار و پذیرایی از مهمان و یا حتی در بعضی از مناطق عروس و داماد تا یک هفته و گاهی اوقات تا چهل روز عبادت نمی‌کنند در حالی که نماز در هیچ حالی از انسان ساقط نمی‌شود.

● برخی از افراد در رکعت سوم و چهارم هنگام گفتن تسبیحات اربعه به امام جماعت اقتدا می‌کنند و حمد و سوره را نمی‌خوانند در حالی که هنگام اقتدا در رکعت سوم و چهارم باید حمد و سوره را خواند یا صبر نمود تا امام به رکوع رود سپس نماز را به او اقتدا کرد.

● برخی از مردم تصور می‌کنند باید نیت عبادات را به زبان آورد در حالی که همین که شخص متوجه باشد چه کار می‌کند، کافی است و به زبان آوردن لازم نیست.

● برخی از مردم تمام نمازها را آهسته یا بلند می‌خوانند در حالی که بر مرد واجب است حمد و سوره نماز صبح و مغرب و عشا را بلند بخواند و بر مرد و زن واجب است حمد و سوره نماز ظهر و عصر را آهسته بخواند.

● عادات مردم آن است که نماز کسی را که ظهر و عصر یا مغرب و عشا را جدا جدا می‌خواند صحیح نمی‌دانند در حالی که مستحب آن است که پنج وعده نماز، از هم جدا خوانده شود.

● بسیاری اتفاق می‌افتد که وقتی نمازگزار می‌خواهد مقصود خود را به دیگری بفهماند، الله اکبر را بدون نیت ذکر می‌گوید در حالی که صحیح آن است که به یکی از طرق زیر عمل کند:

الف: ذکرهای همان قسمت نماز را که در حال خواندن آن است، بلندتر بگوید.

ب: به نیت گفتن ذکر، الله اکبر یا ذکر دیگری را بلندتر بگوید.

ج: با دست زدن یا سرفه کردن چیزی را به دیگری بفهماند.

● برخی از مردم تصور می‌کنند نمازی که از آنها قضا شده باید در وقت خودش آن را قضا کنند در حالی که می‌توان نمازهای قضا را در هر وقت خواند. (البته باید توجه داشت نمازی که در حالت ادا واجب است بلند بخوانیم، در حالت قضا هم باید بلند بخوانیم و نمازی که در حالت ادا باید آهسته بخوانیم، در حالت قضا هم باید آهسته بخوانیم.)

● برخی تصور می‌کنند چون در شهر یا روستایی خانه یا باغ دارند پس آنجا وطنشان محسوب می‌شود در حالی که داشتن ملک شرط نیست البته همان طور که می‌دانیم صرف زادگاه و محل تولد، وطن محسوب نمی‌شود بلکه مهم آن است که قصد ماندن همیشگی در جایی داشته باشیم.

● برخی از مردم فکر می‌کنند در نماز هیچ حرکت اضافه‌ای نمی‌توان انجام داد در حالی که اعمالی مثل بغل کردن بچه و شیر دادن در نماز یا قدم برداشتن در نماز به طوری که حالت نماز به هم نخورد اشکالی ندارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برداشت های نادرست از احکام

برگرفته از کتاب مردم و برداشت های احکام محمود اکبری

مرکز مراقبت معنوی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه علوم پزشکی

تهیه و تنظیم

طاهری، فرهادی و هوشیارنسب

سال ۱۴۰۴

بر اساس فتاوی آیات عظام

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

در حالی که معیار نان خور بودن است چه کسی به خانه ما بیاید و چه نیاید.

● برخی فکر می کنند معتکف در ایام اعتکاف باید مثل زائران خانه خدا به آینه نگاه نکنند در حالی که نگاه کردن معتکف به آینه اشکالی ندارد.

● برخی از مردم فکر می کنند اگر در ماه رمضان بخواهند قبل از ظهر به مسافرت بروند چون روزه شان صحیح نیست پس از ابتدای سفر روزه خود را باطل می کنند، یا اصلاً آن روز، روزه نمی گیرند در حالی که طبق نظر همه مراجع تقلید تا مسافر به حد ترخص نرسد (جایی که دیوارهای شهر را نبینند و یا صدای اذان شهر را نشنود) نمی تواند روزه خود را باطل کند.

● برخی از مردم به اندک عذری روزه ماه رمضان را نمی گیرند و بهانه هایی همچون امتحان، درو گندم، بنایی،... می آورند در حالی که خوردن روزه بدون عذر شرعی کفاره دارد.

● بسیاری از نوعروسان عکس های نیمه عریان و بد حجاب خود یا دیگر زنان آشنا را در معرض دید نامحرمان قرار می دهند در حالی که قرار دادن این عکس ها در برابر دید نامحرم جایز نیست.

● برخی از مردم فکر می کنند زن و شوهر بعد از مرگ بر یکدیگر نامحرم می شوند در حالی که محرمیت زوجین بعد از مرگ محدود می شود و فقط می تواند به سر و صورت او نگاه کند یا دست بزند، ولی احتیاط آن است که بدنش را عریان نکند و اگر ناچار است او را غسل میت بدهد، بهتر از روی پیراهن باشد.

● برخی فکر می کنند پسر و دختر با نامزدی و گرفتن و دادن حلقه با یکدیگر محرم می شوند، در حالی که محرم شدن فقط با جاری شدن صیغه عقد و تنها با شرایط خاص صورت می گیرد.

● برخی فکر می کنند صیغه ای به نام خواهر و برادری وجود دارد، در حالی که برای محرم شدن صیغه ای جز عقد از دواج دائم یا موقت وجود ندارد.

● شکی نیست در شرایط اضطراری رجوع به پزشک نامحرم اشکالی ندارد ولی در جایی که پزشک محرم وجود دارد و ضرورتی در رجوع به نامحرم نیست لمس و نظر بدن توسط پزشک نامحرم حرام است.

● بسیاری از زنان بدن و موی خود را از پسر بچه نابالغی که خوب و بد مسائل جنسی را می فهمد نمی پوشانند در حالی که از نظر اکثر مراجع احتیاط واجب آن است که بدن و موی خود را بپوشانند.

● برخی از مردم بدهی را منحصر در قرض و خرید و فروش نسبه می دانند در حالی که خمس، زکات، نذر، مهریه همسر، کفاره و... نیز جزء بدهی است.

● برخی از مردم فکر می کنند که استفراغ غیر عمدی (به شرطی که چیزی پایین نرود) و گرفتن خون و کشیدن یا پر کردن دندان روزه را باطل می کند در حالی که هیچکدام از این مسائل روزه را باطل نمی کند.

● برخی از مردم به گمان اینکه فطریه میهمان در شب عید فطر برعهده میزبان است در این شب میهمان دعوت نمی کنند.

● برخی از افرادی که کم کاری و یا تصرف غیر مجاز در بیت المال می کنند در توجیه کار خود می گویند حقوقمان کم است در حالی که حقوق کم، مجوز تخلف نمی باشد.

● بسیاری از زنان بد حجاب که با آرایش بیرون می آیند در توجیه کار خود می گویند شوهرم چنین خواسته در حالی که خواست شوهر نمی تواند مجوز گناه باشد.

● شوهر دختر رضاعی (شیری) به زنی که آن دختر را شیر کامل داده است محرم است، اما برخی از مردم او را نامحرم می دانند.

● برخی از مردم فکر می کنند استفراغ نجس است در حالی که استفراغ مطلقا پاک است و در مساله فرقی بین استفراغ کوچک و بزرگ نیست.

● برخی بر این باورند که یک نظر حلال است و می توان برای یک بار هم که شده راحت به نامحرم نگاه کرد این در حالی است که اگر اتفاقی باشد اشکالی ندارد، اما نگاه با قصد یک بار هم صحیح نیست.

● برخی فکر می کنند فرزند خوانده محرم است در حالی که حتی اگر شناسنامه هم برای او بگیرند و از کودکی او را بزرگ کنند باز هم نامحرم است.

● برخی از مردم خوردن گوشت خرگوش را مکروه می دانند در حالی که خوردن گوشت خرگوش حرام است.

● بسیاری از مردم فکر می کنند تقلید از مجتهد به معنای خرید رساله و دانستن نام مرجع تقلید است و یا فکر می کنند نمی توان از مجتهدی که رساله توضیح المسائل ندارد تقلید کنند در حالی که همین که به دستور مجتهد عمل کنند کافی است چه رساله داشته باشند و چه نه.

● بسیاری از مردم سن تقلید در دختران را ۹ سال تمام و در پسران ۱۵ سال تمام می دانند در حالی که این سن به سال قمری است و به سال شمسی برای دختران ۸ سال و ۸ ماه و ۲۰ روز و برای پسران ۱۴ سال و ۶ ماه و ۱۵ روز می باشد.

● همه مراجع تقلید خوردن دنبلان گوسفند را حرام می دانند در حالی که بعضی از مردم آن را می خورند و می گویند مکروه است.

● برخی از مردم فکر می کنند کشمش اگر در روغن یا آب بجوشد نجس است در حالی که مویز و کشمش اگر در غذا بریزند و بجوشد به طوری که آب به داخل آن نفوذ کند و آب داخلش نیز بجوشد حرام می شود اما نجس نیست و می توان آن را جدا کرد و غذا را خورد. ولی در حال سرخ کردن و دم کردن در برنج و امثال آن مانعی ندارد.

● بسیاری از مردم خوردن پنیر را مطلقا مکروه می دانند این در حالی است که خوردن پنیر در صبح مکروه است اما در شب مخصوصا اگر با گردو خورده شود مفید نیز هست.

● زنی که از شوهرش طلاق گرفته و مهر خود را بخشیده گاهی همراه وسایل خود اموال شوهر را نیز می برد به خیال اینکه مهریه خود را بخشیده در حالی که بخشیدن مهر مجوز تصرف در اموال شوهر نمی شود.

● برخی از خانم ها معتقدند که پس از تمام شدن زمان عادت باید تمام لباس هایی را که در طول مدت عادت پوشیده اند حتی لباس هایی مانند چادر را آب بکشند، هر چند تماسی با نجاست نداشته باشد در حالی که ظاهر کردن چنین لباس هایی در صورتی که نجس نشده باشد، لازم نیست.

● برخی از مردم فکر می کنند که خونی که در نماز بخشیده شده، پاک نیز هست، در حالی که این خون نجس است و فقط چون کمتر از یک سکه دو ریالی است در نماز بخشیده شده است. (یعنی برای نماز تا این حد اشکال ندارد).

● برخی از مردم فکر می کنند خاک ریختن در آب انگوری که می خواهند با آن شیره انگور درست کنند، موجب پاکی می شود در حالی که آب انگور با جوشش حرام می شود و برای پاک شدن حتما باید دو سوم آن جوشیده شود.

● بسیاری از زن و شوهرها بدون اجازه یکدیگر در اموال هم تصرف می کنند این در حالی است که اگر زن یا شوهر علم به رضایت یکدیگر نداشته باشند دزدی محسوب می شود.